

ת"פ 36077/12/17 - מדינת ישראל, המאשימה נגד אלנה ברוסובנסקי, הנאשמת

בית משפט השלום בראשון לציון
ת"פ 36077-12-17 מדינת ישראל נ' ברוסובנסקי

בפני
בעניין: כבוד השופטת - נשיאה עינת רון
מדינת ישראל - המאשימה

נגד
אלנה ברוסובנסקי - הנאשמת

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד מורדוך

ב"כ הנאשמת: עו"ד אסף טל

הנאשמת בעצמה.

גזר דין

על פי הודאתה הורשעה הנאשמת בעבירה של תקיפה סתם.

כעולה מעובדות כתב האישום, עבדה הנאשמת בתקופה הרלבנטית כאחות סיעודית במרכז לבריאות הנפש בבאר יעקב.

במקום היתה מאושפזת, אותה עת, ילידת 1966 (להלן "הנפגעת"). היא היתה מאושפזת במקום מזה שנים רבות וסבלה, בין היתר, מבעיה רפואית שמנעה ממנה לשתות שתיית יתר. כמו כן סבלה הנפגעת ממחלת נפש ולא יכולה היתה לדאוג, באופן מלא, לענייניה.

ביום 11/10/16 בשעה 17.00 לערך, אכלה הנפגעת בחדר האוכל שבמקום. הנאשמת, נכחה אף היא בחדר האוכל.

הנפגעת ניגשה למתקן מים שעמד בפינת חדר האוכל, על מנת לשתות. הנאשמת הבחינה בה ומשכה בחוזקה

בכתפה של הנפגעת באמצעות שתי ידיה, ודחפה את הנפגעת לכיוון מרכז החדר. בעקבות זאת, נהדפה הנפגעת מספר מטרים, מעדה על גבי כיסא ונפלה לרצפה.

בהמשך הדברים, ובעוד הנפגעת שרועה על הרצפה, עמדה הנאשמת לידה, בשילוב ידיים, והתבוננה בנפגעת באדישות ומבלי להציע לה עזרה. הנפגעת ניסתה לקום על רגליה בסיועו של אח אחר במרכז, אך לא הצליחה לעשות כן ורק לאחר מכן סייעו הנאשמת ומדריך נוסף לנפגעת לשבת על כיסא.

בעקבות הנפילה המתוארת לעיל, נגרם לנפגעת מכאוב ברגלה השמאלית והיא התקשתה לעמוד.

טרם הטיעונים לעונש, הופנתה הנאשמת אל שירות המבחן.

מהתסקיר עולה כי הנאשמת, בת 54, ילידת ברה"מ, עלתה לישראל בשנת 1990, גרושה ואם לבת בוגרת.

הנאשמת סובלת משחמת בכבד, מטופלת תרופתית וממתינה להשתלת כבד. תארה קשיים בתפקודה עקב כך.

נסקרו נסיבותיה האישיות וכן עבודתה לאורך כ-25 שנים במרכז לבריאות הנפש.

הנאשמת תארה שביעות רצון ממצוצה, לצד קשיים הנובעים ממנו.

היא ציינה כי מאז האירוע נשוא כתב האישום היא מושעת מעבודתה ואף הוצג בענין זה מסמך מנציבות שירות המדינה.

היא ממשיכה לקבל משכורת ממשד הבריאות ולפני כשנה וחצי החלה לעבוד כאחות בבית אבות באשדוד.

באשר לאירוע נשוא כתב האישום, ציינה הנאשמת כי יש לה היכרות מוקדמת עם הנפגעת ולדבריה גילתה הנפגעת כלפיה נטייה פרנואידית ועל כן נמנעה הנאשמת ככל האפשר מקשר ישיר עימה, במסגרת עבודתה.

הנאשמת ציינה כי נאסר על הנפגעת להרבות בשתייה ובמעשיה המתוארים בכתב האישום היא ניסתה למנוע מהנפגעת לעשות כן והכוונה היתה להרחיקה ממתקן השתייה. הנאשמת התקשתה להסביר מדוע נקטה אלימות כלפי הנפגעת. שירות המבחן התרשם כי היא מבינה שפעלה באופן שגוי.

שירות המבחן ניסה לבחון קשר בין התנהגותה זו לבין אופי יחסיה הקודמים עם הנפגעת, אך הנאשמת שללה קשר כזה ומסרה כי לא התכוונה לפגוע בנפגעת ומדובר בהתנהגות חריגה לאופייה.

שירות המבחן שקל את יציבותה של הנאשמת בעבודתה לאורך השנים ואת עברה הנקי, כמו גם את מודעותה לעבירה והבעת החרטה וכן את ההרתעה מההליך הפלילי. יחד עם זאת שקל בחשבון את נסיבות העבירה ואת עבודתה של הנאשמת עם חסרי ישע גם כיום כמגבירי סיכון. לאחר שיקול מכלול השיקולים התרשם שירות המבחן כי קיימת אצל הנאשמת רמת סיכון נמוכה להישנות התנהגות אלימה וזו בדרגת חומרה נמוכה.

שירות המבחן סבור כי אין מקום להתערבות טיפולית והמליץ על הטלת צו של"צ.

עוד צין שירות המבחן כי העבירה נעשתה במסגרת עבודתה של הנאשמת ובגינה הושעתה מעבודתה כעובדת מדינה. בשל החשש שהרשעה בדין תביא לפסילתה מעיסוק במקצועה במסגרת עובדי המדינה, ויהיה בכך כדי לפגוע בהמשך העסקתה בעתיד, המליץ שירות המבחן על סיום ההליך בלא הרשעה.

בפתח טיעוניה לעונש הגישה המאשימה את דיסק מצלמות האבטחה מיום האירוע, המתעדות את האירוע וביקשה כי ביהמ"ש יצפה בדיסק זה, טרם גזירת הדין.

התביעה ציינה כי היא עותרת להותרת ההרשעה על כנה וכן להטלת עונש מאסר מותנה וקנס.

התביעה ציינה כי היא ערה לכך שעבודתו של העובד הסיעודי אינה קלה כלל ועיקר ובוודאי שהיא אינה כזו, כאשר מדובר באוכלוסייה הסובלת ממחלת נפש. אולם אין בכך כדי להוות הצדקה למעשים פליליים.

יתירה מכך, טענה המאשימה, דווקא מאלה העובדים עם אוכלוסיות מוחלשות נדרשת התנהגות אחרת.

התביעה הדגישה את התנהגותה של הנאשמת לאחר מעשה האלימות. לטעמה, האדישות וקור הרוח שהפגינה הנאשמת מלמדים על היסוד הנפשי שבהתנהגותה ויש בהם לחומרה.

לקולא, שקלה התביעה את העבר הנקי של הנאשמת, את נסיבותיה האישיות כפי שהן מפורטות בתסקיר, ואת השעייתה מעבודתה.

התביעה ערה לכך שקיימת אפשרות כי לאחר הרשעתה בדין של הנאשמת תשלול נציבות שירות המדינה מהנאשמת את האפשרות לעסוק במקצועה כעובדת מדינה באופן קבוע. אולם חרף זאת, סבורה התביעה כי האירוע בו עסקין על נסיבותיו הכוללות מחייב את הרשעתה של הנאשמת ואינו יכול להסתיים בביטולה.

התביעה עתרה, כאמור, להטיל על הנאשמת עונש מאסר מותנה. עוד עתרה לחייבה בפיצוי. מסתבר כי הנפגעת נפטרה מאז המקרה, ועל כן עתרה התביעה כי הפיצוי יועבר לאביה.

ב"כ הנאשמת פתח את טיעוניה בכך שמדובר בנאשמת שהיא נורמטיבית לחלוטין. מאז עלתה לישראל בשנות ה-90 היא עושה כל מאמץ להשתלב בחברה.

הנאשמת נטלה אחריות על מעשיה מיד והביעה רגשי חרטה ובושה.

יש להדגיש כי הנאשמת שימשה כאחות במרכז לבריאות הנפש עד האירוע במשך כ-25 שנים ומדובר באירוע בודד וחרגי להתנהלותה של הנאשמת.

לאור בעיותיה של הנפגעת, הרי שההתמודדות של הסגל עימה לא היתה פשוטה כלל ועיקר ולא אחת נאלצה גם הנאשמת להתמודד עימה ואף עם בעיית שתיית המים שלה שבשתיית יתר, יכולה היתה לסכן אותה.

גם ביום האירוע, מטרתה של הנאשמת היתה אחת והיא להרחיק את הנפגעת ממתקן השתיה, על מנת שלא תסכן את חייה.

לטענתו של ב"כ הנאשמת, הנאשמת משכה בכתפה של הנפגעת בחוזקה וזו החליקה, ככל הנראה משום שהמקום בסמוך למתקן המים הוא רטוב ולאחר שנפלה לרצפה נכנסה להתקף פסיכוטי ועל פי ההנחיות, אסור לגעת באדם שמצוי בהתקף פסיכוטי.

לדברי ב"כ הנאשמת, הביעה הנאשמת צער רב וחרטה על המעשה ואף הבינה את הפסול שבמעשה. אין מדובר באירוע מתוכנן והוא כולו נועד על מנת למנוע מהנפגעת שתייה מרובה העלולה לסכן אותה.

עוד הפנה ב"כ הנאשמת אל תסקיר השירות המבחן ואל הפגיעה בעתידה התעסוקתי באם תורשע בדין.

הוא חזר והדגיש כי מדובר באירוע חד פעמי שנבע משיקול דעת מוטעה והוא בא לאחר עשרות שנים של עבודה מסורה ללא דופי.

ב"כ הנאשמת הגיש מסמכים באשר להשעייתה של הנאשמת מעבודתה לאחר האירוע. כן הועברו חוות דעת רבות שניתנו לנאשמת לאורך שנות עבודתה ובהן שביעות רצון מעסיקה מאופן תפקודה.

ההלכה היא כי משהוכח מעשה עבירה הרי שיש להרשיע את מבצעו בדין. רק במקרים חריגים ויוצאי דופן ניתן יהיה להימנע מכך. בהלכת כתב נקבעו המבחנים לכך, מדובר בשני מבחנים שהם מצטברים זה לזה.

המבחן האחד הוא כי האינטרס הציבורי שבענישה לא ייפגע באופן משמעותי מאי הרשעתו של הנאשם והמבחן האחר והמצטבר לו כי עתידו של הנאשם ושיקומו ייפגעו באופן משמעותי בשל הרשעתו.

(בעקבות הלכת כתב ראה גם: ע"פ 5102/03 מ"י נ. קליין; ע"פ 6 3301/0 ביטי נ. מ"י ועוד ועוד).

לא אחת נקבע על ידי בית המשפט העליון כי יש להוכיח פגיעה ממשית ועכשווית בעתידו של הנאשם ובשיקומו ואין די בהעלאת אפשרות ערטילאית ועתידית. כך לאחרונה נקבע בע"פ 8518/12 צפורה נ. מ"י, ועוד נקבע כי רק במקרים חריגים ויוצאי דופן יסתיים ההליך באי הרשעה:

"בשורה ארוכה של פסקי דין, נקבע כי הימנעות מהרשעה של מי שאשמתו הוכחה הינה בגדר חריג שבחריגים. בפסקי דין אחרים נאמר כי הימנעות מהרשעה תעשה רק במקרים יוצאי דופן".

בענייננו עסקינן במי שעברה עבירה של תקיפת מטופלת בעת שמילאה תפקידה כאחות במרכז לבריאות הנפש.

מעבר לכך שהנפגעת היתה חוסה במקום וסובלת מבעיות נפשיות, הרי שהיא גם סבלה מבעיות רפואיות לא מעטות.

אמנם, כפי שהוצג בעיות רפואיות אלה הקשו לא פעם על הטיפול בה והצוות במקום נאלץ להתמודד עם בעיות אלה, אך ברי שלא היה בכך כדי להצדיק נקיטת אלימות כלפי הנפגעת.

כמצוין בכתב האישום, בו הודתה הנאשמת, הרי שהנאשמת "משכה בחוזקה בכתפה של הנפגעת באמצעות שתי ידיה ודחפה את הנפגעת לכיוון מרכז החדר. בעקבות זאת נהדפה הנפגעת מספר מטרים מעדה על גבי כיסא ונפלה לרצפה."

שלא כטענת ב"כ הנאשמת כי הנאשמת משכה בחוזקה בכתפה של הנפגעת וכתוצאה מכך החליקה הנפגעת, וככל הנראה, בשל שהמקום סמוך לעמדת השתיה היה רטוב ועוד ציין כי היא נכנסה להתקף פסיכוטי ועל כן ועל פי הנחיות המקום אין לגעת באדם המצוי בהתקף פסיכוטי ועל כן לא התקרבה הנאשמת לנפגעת ובכך ביקש להסביר את התנהגותה הנזכרת בכתב האישום ולפיה נמנעה מלסייע לנפגעת לאחר נפילתה.

אף ב"כ הנאשמת, כמו גם התביעה ביקש כי אצפה בסרטון מצלמות האבטחה מן המקום אשר הוצג בהסכמת שני הצדדים לבית המשפט.

צפייה בסרטון זה מגלה כי הנפגעת קמה ממקומה ליד שולחן האוכל לעבר עמדת השתייה ומשהבחינה הנאשמת כי היא נמצאת שם, היא ניגשה אליה, משכה אותה בכתפיה בחוזקה.

בשל פעולתה זו הורחקה הנפגעת מעמדת השתייה וניתן היה לסיים את האירוע בכך ולמנוע מהנפגעת את השתיה. אלא, שהנאשמת המשיכה במעשיה ואף דחפה את הנפגעת בחוזקה וכתוצאה מכך, הנפגעת לא החליקה, אלא נהדפה בחוזקה למרחק לא קצר, ותוך כדי כך נתקלה בכיסא שהיה בדרך ונפלה.

המחזה שנגלה לעין הצופה לאחר מכן היה קשה לצפייה.

הנפגעת היתה מוטלת על הקרקע, והגם שהסרטון הוא ללא קול, ניכר היה כי היא מבקשת סיוע ואינה יכולה לקום מן הרצפה. ניכרים ניסיונות שלה לעשות כן, אך היא לא הצליחה בכך.

הנאשמת עמדה כל אותה עת בצד, בסמוך כשידיה שלובות והביטה בה ולא עושה דבר.

לא ניכר כלל ועיקר כי הנפגעת היתה שרוייה בהתקף פסיכוטי.

בעניין זה, יודגש כי עובדה זו גם לא נזכרה כלל ועיקר בכתב האישום ועל כן ממילא אין לייחס לטענה זו של ב"כ הנאשמת כל משקל, אלא שכאמור, אף מראה העיניים אינו מעיד על כך.

שוב ושוב ניסתה הנפגעת לקום ממקומה ללא הצלחה ואף אדם נוסף שכביכול ניגש אליה וניסה לעזור, לא עשה כן ממש ואף כאשר הביא לה כוס שתיה, הניח אותה במכוון במרחק ממנה והורה לה ליטול אותה והכל כשהיא שרועה על הקרקע ואינה יכולה לקום. סוף דבר ניגש מאן דהוא אל הנפגעת וניסה להקימה ורק אז סייעה בעדם הנאשמת.

אפילו רציתי לשקול ברצינות את הטענה בדבר התקף פסיכיאטרי, כיצד תסביר הנאשמת את העובדה כי התקף זה חלף לו כלעומת שבא, לאחר דקות ספורות? ואז ניתן היה לגשת אל הנפגעת?

כפי שצינתי מחזה זה היה קשה לצפייה. מעבר לאלימות שננקטה כלפי הנפגעת, היה ביחס אליה לאחר מכן משום ביזוי והשפלה.

שומה על בתי המשפט להגן על מטופלים באשר הם, ובמיוחד אמורים הדברים משמדובר במטופלים מעין אלה שהם חסרי ישע ואונים ואין ביכולתם להגן על עצמם, לא מן ההיבט הפיזי ולא מן ההיבט הנפשי.

אין צריך לומר ששומה על המטפלים במטופלים כאלה לנקוט משנה זהירות ביחס אליהם ובטיפול בהם, על אף כל הקשיים הגלומים בטיפול כזה.

בתי המשפט על כל ערכאותיהם אמרו את דברם בנושא זה פעמים רבות. כך קבע ביהמ"ש העליון בע"פ 8301/10 חיימוב נ' מ"י:

"חסרי ישע ככלל, והקשישים בהם בפרט, תלויים בחסדיהם של המטפלים בהם. פערי הכוחות ביניהם לבין האחראים עליהם גדולים ופעמים רבות יתקשו הם בהגשת תלונה או בדיווח על המעשים הנעשים בהם. נוכח חומרתם של המעשים והקלות שבהסתרם, מתעצמים בעניינה של עבירת ההתעללות בחסר ישע על ידי אחראי שיקולי הענישה מסוג הגמול וההרתעה".

הנה כי כן, מקרה זה, בשל מהותו והנסיבות האופפות אותו, אינו בא בגדרם של המקרים החריגים והמיוחדים, בהם האינטרסים הציבוריים מאפשרים סיום ההליך ללא הרשעה.

די היה בקביעה זו כדי לקבוע שהרשעת הנאשמת תיוותר על כנה, שכן שני המבחנים הנזכרים בהלכת כתב הם מצטברים זה לזה.

ואולם למעלה מן הצורך אתיחס גם למבחן השני.

הנאשמת ביצעה את העבירה במהלך מילוי תפקידה כאחות במרכז לבריאות הנפש. על כן, אין תימה, כי נציבות שירות המדינה מצאה להשעותה ממילוי תפקיד כזה.

יש בכך כדי להשליך גם על אפשרויות תעסוקתה בעתיד, ואין זה ברור כלל ועיקר כי רצוי להחזיר את הנאשמת לתפקיד אותו מילאה קודם לכן. זאת הן בשל התנהגותה במהלך המעשה והן בשל התנהגותה לאחריו.

יתר על כן, מסתבר כי הגם שהנאשמת הושעתה מתפקידה בשירות המדינה ועל אף דברי אלה לעיל, בשל החשש העתידי מפני העסקתה, היא מועסקת בתפקיד דומה במקום פרטי ועל כן לא נמנע ממנה עיסוק בתחומי עיסוקה.

על כן מצאתי לדחות את הבקשה לסיום ההליך באי הרשעתה של הנאשמת וההרשעה תיוותר על כנה.

ובאשר לעונש שיש להטיל על הנאשמת -

על אף הנסיבות לחומרה שנמנו לעיל, שקלתי את הודאתה של הנאשמת ואת נטילת האחריות, כמו גם את הבעת החרטה.

כן שקלתי את תפקודה הטוב של הנאשמת לאורך שנים רבות טרם האירוע וגם לאחריו. ועוד שקלתי את העובדה כי האלימות נשוא התיק אינה מצוייה ברף הגבוה של מעשים מעין אלה.

על כן מצאתי להעתר לעתירת המאשימה ולהסתפק בהטלת מאסר מותנה על הנאשמת.

אני גוזרת על הנאשמת 5 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים לבל תעבור עבירת אלימות כלשהי.

מאחר שמאז האירוע ולמרבה הצער נפטרה הנפגעת, לא מצאתי לחייב את הנאשמת בפיצויים, כעתירת המאשימה.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, י"ג כסלו תשע"ט, 21 נובמבר 2018, במעמד הצדדים.